

Goffredo Plastino, I suoni, la memoria, i segni, Rubbetti-no, Catanzaro 1995., 425 str.

Tri su glazbenika iz južnotalijanske pokrajine Kalabrije bitno pridonijela uspjehu knjige *Zvukovi, sjećanje, znakovi*, publikacije koju prikazujemo. To su: svestrani glazbenik, svirač, graditelj tradicijskih glazbala, neškolo-

van učitelj mladih glazbenika Brunu Pugliese - Zu' Brunu (barba Bruno, 1875.-1969.), u svojoj sredini općepriznat *majstor svoga zanata*; zatim njegov učenik, najprije seoski svirač, a nakon toga visokoškološan glazbenik, slikar i kipar Reginaldo D'Agostino (r. 1939.) te profesionalni etnomuzikolog, istaknuti organolog i autor ove knjige G. Plastino (r. 1962.), koji je vlastitim terenskim i arhivskim radom te proučavanjem literature dopunio i provjeravao izlaganja prije navedene dvojice. Njima valja pridružiti i voditelja početnih Platinovih istraživanja, međunarodno priznatoga talijanskog etnomuzikologa Diega Carpitellu (1924.-1990.), rodom iz grada Reggio Calabria, autora dokumentarnog filma *I quaderni di Reginaldo* [Reginaldove bilježnice].

S namjerom da ih prenese mlađima Zu' Brunu je svoja glazbena znanja i iskustva kazivao Reginaldu, koji ih je zapisivao u svoju prvu *bilježnicu* 1963. godine. Tu su podaci o glazbalima uz 12 Reginaldovih crteža, popisi svirača i pjevača pripovjednih pjesama i tradicijskog glazbenog repertoara s područja Poro u Kalabriji.

Drugu *bilježnicu* pisao je Reginaldo sam u razdoblju od 1975. do 1985. U odnosu na prvu ima dvostruko više crteža (25). Tu su npr. glazbala koja je posjedovao i u njih svirao Zu' Brunu, kao i sjećanja na druge svirače. Reginaldo je izložio i vlastita sjećanja i znanja o tradicijskoj glazbi i glazbalima područja Poro. Treća *bilježnica* s više crteža na svakoj od 40 tablica formata A4 nastajala je za vrijeme razgovorâ koje je 1987. vodio Plastino s Reginaldom.

Knjiga ima dva osnovna dijela. U prvome autor svestrano raspravlja o području Poro i njegovim žiteljima, često navodeći podatke o njihovu životu i običajima. Kritički izlaže podatke o glazbenicima, glazbalima... pa i o različitim vrstama drva te o razlozima njihova izbora za izradu pojedinih glazbala. Drugi dio knjige donosi najprije reprodukcije svih triju *bilježnica*, a zatim vrlo pomno i potanko izrađene indekse gradiva u *bilježnicama* — — i to prema: vrstama glazbala klasifikacije Hornbostel-Sachs 1914., instrumentalnim sastavima, popisu lokaliteta gdje su registrirana pojedina glazbala, prema imenima i nadimcima svirača, nazivima pojedinih vrsta glazbenika i njihovim izvanglazbenim zanimanjima; prema graditeljima glazbala, glazbenom repertoaru, prema tehnikama izvođenja i dijalektalnom nazivlju glazbala. Priložene su male zemljopisne karte, 17 fotografija, 5 notnih zapisa iz starije literature, opsežna bibliografija (str. 403-421), diskografija i filmografija.

U proučavanju *bilježnica* autor je temeljito raspravljao o međusobnim odnosima usmenoga prenošenja i zapisivanja te crtanja predmeta, sjećanja i ikonografskog predstavljanja, tradicijske glazbe i znanstvenoga (etnomuzikološkog, demološkog/etnološkog i antropološkog) dokumentiranja. Zbog kompleksnih sadržaja *bilježnicâ* njihova je obrada tražila višestruku razinu analizâ što ih je Plastino ustrajno, pažljivo i temeljito proveo.

Jerko BEZIĆ